

Tér-idő feldolgozás linuxos stílusban

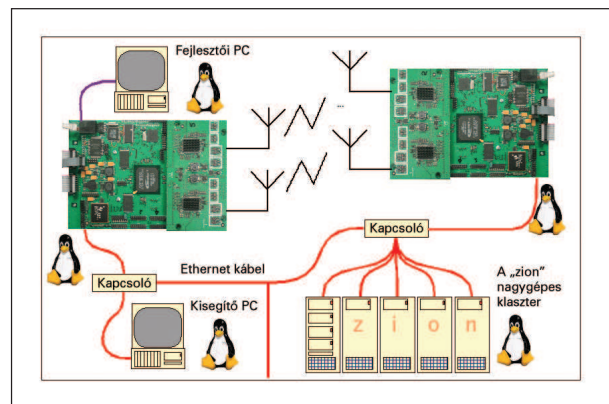
Ha új generációs vezeték nélküli kommunikációs készülékeket szeretnénk fejleszteni, akkor szükségünk lesz FPGA fejlesztői eszközökre, egy fűrtre a szimulációkhoz, valamint egy beágyazott operációs rendszerre a mintapéldányokhoz. A Linux mindegyik célra megfelel.

Munkahelyemen, az új-zélandi *Christchurchben* lévő *Tait Electronics Group Researchnél* az elmúlt időszakban szép csendesen kidolgoztunk egy fejlett vezeték nélküli hálózati megoldást, amit *tér-idő (space-time, ST)* feldolgozásnak neveztünk el. Az *ST*-t sokan a vezeték nélküli rendszerek következő, a harmadik generáció utáni megoldásának tartják. A tér-idő lényege a mögöttes matematika, ebből fakadóan megvalósítása rendkívül bonyolult. Nem egy akadémiai kutató dolgozik ezen a területen, mégis talán mi vagyunk azok, akik *ST* tömbkutató (*STAR*) alaprendszerünkre építkezve el tudtuk készíteni a két első gyakorlati megvalósítást. Ezek az idő-inverziós *tér-idő blokk-kódolás (time-reversal space-time block coding, TR-STBC)* és a nyelvtörőnek is beillő nevű *egyhordozós, adaptív többváltozós döntés-visszacsatolásos, kiegyenlített több bemenetű, több kimenetű (single carrier, adaptive multivariate decision feedback equalised multiple-in, multiple-out, SC-AMV-DFE-MIMO)* kódolási séma. Kétségtelen, hogy eredményeinket jelentős mértékben a *Linux* kiváló teljesítményének és alkalmazkodókészségének köszönhetjük.

A továbbiakban szeretnénk elmondani, a *Linux* milyen – amúgy kulcsfontosságú – szerepet játszott matematikai megoldásaink kidolgozásában, illetve hogyan alkalmaztuk beágyazott feldolgozási és futási idejű vezérlési célokra. Olyan szerteágazó témákat fogunk érinteni, mint az *üzenet-átadó felület (message passing interface, MPI)*, a fűrtözött adatfeldolgozás, a beágyazott *Linux*, a *PHP*, a héjparancsfájlok, a hálózati fájlrendszer (*NFS*), az *SMB* (kiszolgáló üzenetblokk) és a rendszermagmodulok használata és futtatása *ARM*, *Alpha* és *Intel* géptípusokon. A fejlesztés részleteit át fogjuk ugrani, ám a rendszer jelenlegi működését ismertetni fogjuk, kiemelve azokat a valós életbeli előnyöket, amelyeket a *Linux* biztosított számunkra. Alapesetben minden *STAR* eszköz egy többcsatornás adóegységből és egy többcsatornás vevőegységből áll, mindkettő egy megosztott *LAN*-hoz csatlakozik, és mikrohullámú frekvenciákon bármilyen adattípust legfeljebb 200 Mbit/s sebességgel képes továbbítani. Jelenleg minden egységben 23 nyomtatott áramkör található, ezek megtervezése és legyártása 15 embernek egy évig tartott.

1. kódrészlet A fűrtbeli csomópontok IP-címét SMB megosztáson tároló parancsfájl

```
#!/bin/sh
#
# Saját IP kiírása SMB megosztásra
#
# Központi SMB megosztás befűzése
smbmount //peida/proba /mnt/proba
    -o username=nev,password=jelszo >&
    /dev/null#IP kiírása
#Az IP-cím lekérdezése az ifconfiggal
address/sbin/ifconfig | grep Bcast
    | sed `s/\^.*addr://;s/Bcast.*//` >
    /mnt/proba/$HOSTNAME.ip
```


1. ábra Minden *STAR* alaprendszerben a kétirányú rádiós összeköttetés egy többcsatornás adót és egy többcsatornás vevőt használ

Az 1. ábrán a rendszer egy megosztott *Ethernet* hálózathoz kétirányú rádiófrekvenciás összeköttetésként csatlakoztatva látható. Ez az összeállítás természetesen csak kísérleti célokra szolgál, a tényleges termékeknel az adó és a vevő között nem lesz megosztott *Ethernet* hálózat.

A rádiójelek feldolgozása a digitális kártyán történik, de nem az *ARM* processzor, hanem egy dedikált, *egyedileg programozható kaputömb (field programmable gate array, FPGA)* és egy *digitális jelfeldolgozó processzor (DSP)* végzi. Az *FPGA*-ban lévő kódot belső programnak nevezzük, esetében elég nehéz eldönteni, hogy program vagy vas alapú megvalósításról van-e szó. Ezzel a könnyed megoldással megengedhetjük magunknak, hogy mindenféle programozási és vastervezési szabványt figyelmen kívül hagyjunk. A múlt év közepén, amikor a rendszert terveztük, a legnagyobb, leggyorsabb és legdrágább *FPGA*-t és *DSP*-t választottunk, amit csak be tudtunk szerezni, de azóta további két nagyméretű *FPGA*-t adtunk hozzá. Az *ARM* processzort alacsony szintű műveletekre nem használjuk, mert az *ST* feldolgozásokhoz több mint 50000 *MIPS* teljesítményre van szükségünk. Ilyen szintű bonyolultságnál még a leggyorsabb építőelemek is lassúnak bizonyulnak, ezért elég hamar eldöntöttük, hogy többprocesszoros működésre képes rendszerben gondolkodunk.

A *STAR* egységeket nagy sebességű, *alacsony feszültségű, differenciális jelészkelésű (low-voltage differential signaling, LVDS)*, legfeljebb 1 Gbit/s sebességre képes kapcsolatokkal lehet bővíteni. Minden kártyán két darab ötcsatolás, kétirányú *LVDS* összeköttetés áll rendelkezésre a szomszédos kártyákkal történő kapcsolatteremtésre. Ugyanakkor minden kártya rendelkezik *Ethernet* kapcsolattal is. A nagy sebességű adatátvitel az *LVDS* összeköttetéseken, a vezérlőadatok továbbítása pedig az *Ethernet* kapcsolaton keresztül történik.

Fejlesztés

A feldolgozás túlnyomó része az *FPGA*-ban folyik, a kód *VHDL*-ben készült. *Linux* alá egyre több *VHDL* eszköz érhető el (lásd a széljegyzetet), mi az *Altera Quartus* használtuk. Rendszerünkben az algoritmusokat *GNU-Octave* alatt fejlesztettük ki, majd átültettük őket *VHDL* alá. Az *Octave* és a vele többé-kevésbé együttműködni képes *MATLAB Linux* és *Microsoft Windows* alá egyaránt elérhető, ám az *Octave*-nak van egy *MPI*-képes változata is, mely fűrtökön is futtatható. Jó öreg *DEC Alpha* gépek fűrtjére fordítottuk le, ezt egyébként *zionnak* neveztük el. Az *MPI-Octave* annak ellenére is nagyon szépen teljesített a *zionon*, hogy leggyorsabb processzora is csak 500 MHz-es volt.

A digitális kártyákhoz egy a *handhelds.org*-on talált *ARM Linux* eszközláncot használtuk a frissen foltozott 2.4.18-as rendszermagforrások lefordítására. *Russell King* az 1990-es évek elején *Acorn* számítógépekhez készített terjesztést, ekkor kezdett el dolgozni az *ARM Linuxon*. Jelenleg az *ARM* az egyik legjobb linuxos támogatású processzor, ami számunkra nagy könnyebbséget jelentett. Mindössze három napra volt szükségünk, hogy a *Linuxot* átültessük egyedí eszközeinkre, igaz, az *Ethernet* illesztőprogram beüzemelése még eltartott néhány napig. Az *ARM* a világban a legnagyobb példányszámban eladott processzorfajta, a *Linux* rajta való futtatásához elképesztő mennyiségű támogatást lehet szerezni. Ennek köszönhető, hogy a *Tait Electronics* úgy döntött, a jövőben is *ARM* processzorokat fog használni.

Amikor az *ARM Linux* már elindult, létrehoztunk neki egy *RAM*-lemezt. Az *ARM* 16 MB *SDRAM*-mal és 2 MB Flash

2. kódrészlet writeport.c

Egyszerű program 32 bites egész szám megadott fizikai memóriahelyre írására

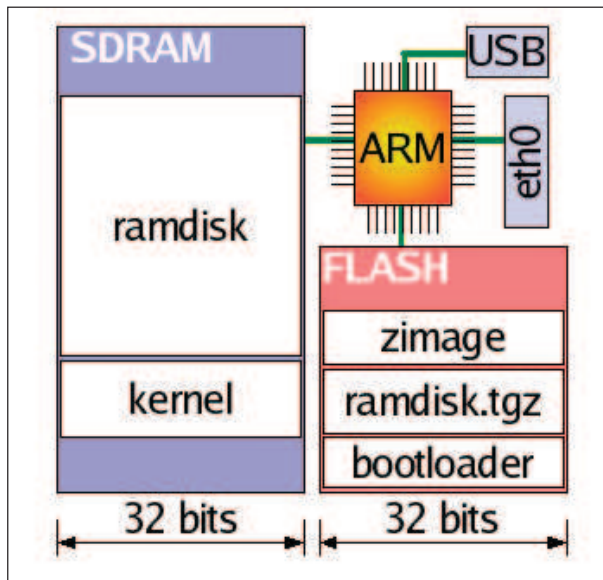
```
#include <stdio.h>
#include <fcntl.h>           //az O_RDWR és az O_SYNC
                             ↳miatt szükséges
#include <sys/mman.h>       //a PROT_READ stb. miatt
                             ↳szükséges

#define GRAB_SIZE 1024UL
#define GRAB_MASK (GRAB_SIZE - 1)

int main(int argc, char **argv)
{
    void *grab_base, *virt_addr;
    unsigned int md, read_result, writeval;
    off_t phys_addr = strtoul(argv[1], 0, 0);
    /*memóriakezelő felület megnyitása*/
    if((md = open("/dev/mem", O_RDWR | O_SYNC))
        ↳== -1)
    {
        printf("HIBA - /dev/mem megnyitása
            ↳sikertelen\n");
        exit(1);
    }
    /* Lap leképezése a megadott fizikai címre*/
    if(grab_base = mmap(0, GRAB_SIZE, PROT_READ |
        PROT_WRITE, MAP_SHARED, md, phys_addr &
        ~GRAB_MASK), grab_base == (void *) -1)
    {
        printf("HIBA: leképezés sikertelen\n");
        exit(1);
    }
    /*írás a kért fizikai címre leképezett
        ↳képzetes memóriába*/
    *((unsigned long *)grab_base + (phys_addr &
        GRAB_MASK)) = strtoul(argv[2], 0, 0);
    /*memóriakezelő felület lezárása*/
    if(munmap(grab_base, GRAB_SIZE) == -1)
    {
        printf("HIBA - leképezés megszüntetése
            ↳sikertelen\n");
        exit(1);
    }
    close(md);
}
```

memóriával gazdálkodott, ezért úgy döntöttünk, hogy a tömörített rendszermag és a *RAM*-lemez egyaránt legfeljebb 1024 KB-os legyen, noha a tömörítetlen *RAM*-lemez mérete 4 MB. Mindkettőt a Flash memória tárolja, és külső beavatkozás nélküli rendszerindítást tesznek lehetővé.

A gyakran használt eszközöket, mint az *ls*, a *cd*, a *mount*, az *insmod* és a *ping* a *BusyBoxból* gyűjtöttük ki, a bejelentkezések és jelszavak kezelését pedig a *TinyLoginra* bíztuk. További segédprogramok végzik a memórialeképezett külső eszközök és a Flash kezelését, a *TinyLogin* szolgáltatásait használó *telnet* démon pedig a *netkit-base* csomagból szár-

2. ábra Minden egység rendelkezik Flash alapú és RAM alapú fájlrendszerrel is

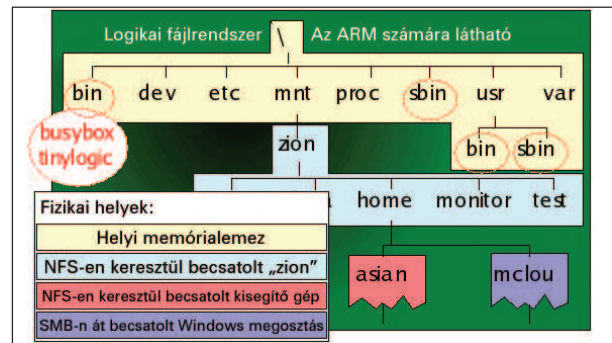
mazik. *Linux-ARM* fejlesztéséhez a *Tait Electronics* vásárolt egy *MAC*-címtartományt az *IEEE*-től, az egyes kártyák *MAC*-címét a Flash memória tárolja.

Emellett jó néhány apróbb segédprogramot is készítettünk, illetve az *Abyss* webkiszolgálót is működésre bírtuk, de természetesen mindez egyszerre már nem fér el a Flash memóriában. A *ziónról* ugyanakkor *NFS*-en keresztül minden *ARM*-on be tudunk fűzni egy könyvtárat, amivel több GB-nyi tárhelyhez jutunk. A 2. ábrán a fájlrendszerek elrendezése látható. A *zión* alól *SMB* befűzésekkal a felhasználók megosztott meghajtóit is elérhetővé tettük, ezekhez az *ARM* kártyák szintén *NFS*-en keresztül férhettek hozzá. Ha az *ARM* kártyákon futtattuk a webkiszolgálót, akkor végeredményként szerteágazó kapcsolatokkal rendelkező rendszert kaptunk. A *Windows*-felhasználók saját meghajtóikat webkiszolgálón keresztül is el tudták érni, és ez a webkiszolgáló olyan beágyazott *ARM*-on futott, amely *NFS*-en keresztül egy távoli fürtkiszolgálóhoz kapcsolódott.

Zion

2001 vége felé megvettük a kiöregedőben lévő *DEC Alpha* gépeket, és kíváncsian vártuk, mit tudunk kezdeni velük. Először is, módosítottuk a beépített rendszerindítót, és működésre bírtuk a 7.1-es *Red Hatet*. Két fontosabb változtatást hajtottunk végre. Először kiválasztottunk egy mester gépet, majd hat darab *SCSI* merevlemez és egy *DVD-ROM*-meghajtót szereltünk bele. Öt darab lemezből egy *RAID-5*-ös tömb lett (a *raidtools* segítségével), ez tárolja a kísérletek adatait, a fennmaradó lemez pedig a rendszerindítás és a helyreállítás céljait szolgálja.

A második módosítás az *MPI* telepítése volt az összes gépre. Bár maga a telepítés egyszerű volt, az összes IP-címet *DHCP*-n keresztül kellett kiosztani, és ezzel bizony megszerveztünk. Végül a *zión* nevű mester gépnek adtunk egy állandó IP-címet, a többi gépen pedig egy olyan indító parancsfájlt futtatunk, amely *RPC* használatával egy *SMB* megosztásra naplózza az egyes gépek címét.

3. ábra A fájlrendszerfa az egység oldaláról nézve

Amikor az *MPI* működőképes volt, letöltöttük a legújabb *Octave* változatot, és felraktuk rá az *Octave-MPI* foltot. Azóta az *Octave-MPI* fejlesztését a *Transient Research* vette át. (Lásd az internetes források részét.) *MPI* rendszerünket egy parancsfájl segítségével helyezük üzembe, ez összegyűjti a már említett parancsfájl által elmentett IP-címeket, megpingeli őket, majd létrehoz egy *rhhosts* fájlt. Amikor az *rhhosts* dinamikus előállítása befejeződött, akkor a 4+1 gépen az alábbi parancsokkal indítjuk el az *Octave-MPI*-t:

```
recon -v
lambboot
mpirun -v -c4 octave-mpi
```

Ha a rendszer életre kelt, az *Octave* terhelése eloszlik a fürt tagjain. Észrevettük, hogy az *Alpha* processzorok sokkal jobb lebegőpontos teljesítménnyel rendelkeznek, mint a *Pentiumok*, ám az *MPI*-üzenetek *Ethernet* feletti továbbítása lassította a fürtöt. Teljesítményteszteket ugyan nem végeztünk, de az tény, hogy egy olyan szimuláció, amely egy 2 GHz-es Compaq PC-n néhány óra alatt fejeződik be, körülbelül 10 százalékkal gyorsabban futott az első, négy darab *Alpha* alapú gépből álló fürtön.

A *GNU-Octave* numerikus szimulációk elvégzésére kiváló eszköznek bizonyult. A *-traditional*, vagy, ha úgy tetszik, *-braindead* kapcsolóval futtatva a legtöbb *MATLAB* parancsfájlt képes értelmezni. Egyes esetekben az *Octave* jobb szolgáltatásokat nyújt, mint a *MATLAB*; igaz, a *MATLAB* megjelenítési képességei fejlettebbek, mint az *Octave* által alapesetben használt *gnuplot* motoréi.

Néhány mérnökünk inkább a windowsos fejlesztést kedvelte, ezért az *MPI-Octave* webes felületet is kapott. *JavaScript* alapú *telnet* ügyfelet használ, amelyet a *zión* futó *Apache* és néhány háttérben dolgozó parancsfájl szolgáltat. A parancsfájlokat egy hálózati többszereplős játék motorjából vettük. A windowsos felhasználók megosztott meghajtóit a *telnet* ügyfél önműködően befűzi a *zión* fájlrendszerébe, majd *telneten* keresztül futtatja az *Octave*-ot, valamint a rajzolást úgy állítja be, hogy a rajzok *PNG* formátumban a webkiszolgáló egyik könyvtárába kerüljenek, ahonnan böngészővel lehet megtekinteni őket. A felhasználók dönthetnek úgy is, hogy a rajzokat közvetlenül megosztott meghajtójukra mentik.

Hibakeresési célokra az *ARM* el tudja érni az *FPGA* nagyméretű hibakereső pufferét. Az *FPGA*-t 32 bites, nagysebességű, aszinkron hozzáféréssel leképeztük a memóriába, így

felhasználói és rendszermag térből egyaránt elérhetővé vált az *ARM* számára. Nem meglepő, hogy a rendszermag térben fájlként elért karakteres illesztőprogram modulunknálunk. Ez löket módban akár 1024 adatszó nagysebességű továbbítására is alkalmas – természetesen folyamatos átvitelnél nincs ilyen jó sebessége –, miközben gondoskodik a jelzéskezelésről is. A felhasználói hozzáférést az *mmap* segítségével, a */dev/mem* felületen keresztül biztosítjuk – persze nem árt, ha nem feledkezünk meg a */dev/mem* létrehozásáról a beágyazott fájlrendszer alatt.

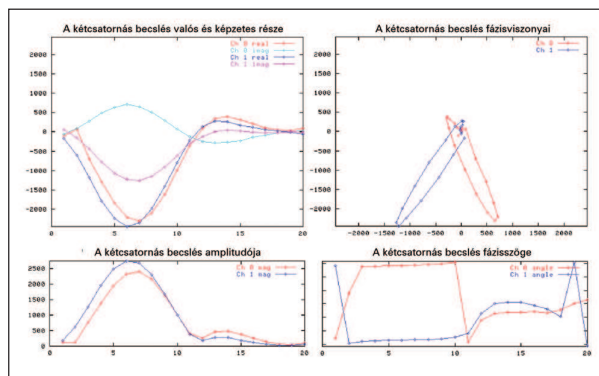
Mindezen eszközök segítségével fel tudjuk tölteni az ismert, az *Octave* által a *zionra* mentett tesztvektorokat a hibakereső pufferbe. Az *ARM* vezérlése alatt a hibakereső puffer kimenetét a tesztelés alatt álló blokk bemenetére irányítjuk, futtatjuk a rendszert néhány órajel erejéig, majd ugyancsak a hibakereső pufferben fogadjuk a kimenetet. Az eredményt az *Octave*-val elemezve el tudjuk dönteni, hogy a blokk működik-e.

A megjelenítést fontos tényezőnek tartottuk. Az első fontosabb lépések elvégzése után meghívtunk néhány embert, és megmutattuk nekik a rendszert. Hogy mit láttak? Zümmögő dobozokat, amelyekben néhány zöld *LED* jelezte, hogy minden rendben működik. Nem nagyon akartak lelkesedni, holott ez a műszaki megoldás nálunk működött elsőként a világon – kénytelen-kelletlen beláttuk tehát, hogy valami még hiányzik. Kitaláltuk, hogy – nagyjából valós időben, alkalmazásuk szerint – megjelenítjük a csatornamodelleket. A csatorna egy összetett útvonal a vevő és az adó között, különféle visszaverődésekkel, többszörös utakkal, szóródásokkal stb. Rendszerünk próbajelelkel vizsgálta a csatornát, mielőtt megkezdte volna az adatok továbbítását. A próbák révén egyfajta képet lehetett alkotni a csatornáról, és úgy döntöttünk, hogy ezt fogjuk megjeleníteni. Készítettünk egy *ARM* alapú parancsfájlt, ez időnként elindított egy programot, amely a vevőoldali *FPGA* hibakereső pufferéből kinyerte a csatornaadatokat, megformázta őket, és egy az *Octave* által is kezelhető *.mat* fájlba mentette a *zionra*. Az *Octave* a *zionon* nem interaktív módban futva rendszeresen kiolvasta a csatornaadatokat, elemezte őket, majd négy darab *PNG* képfájl formájában elkészítette a rajzokat. Ezeket a *zionon* futó webkiszolgáló egy *PHP* alapú weblappal jelenítette meg, négy másodperces frissítéssel. (4. ábra)

Támogatás

Linuxos digitális kártyáink normál esetben összetett feldolgozó algoritmusokat futtatnak, rádiójelek és *Ethernet* segítségével tartják a kapcsolatot más rendszerekkel. Mivel még laboratóriumi körülmények között is nehéz megmondani, hogy minden összetevő megfelelően működik-e, úgy döntöttünk, hogy a *Linux* erejére építve önellenőrző és önmegfigyelő megoldásokat készítünk. A megjelenítéshez hasonlóan itt is számos összetevőt kellett rugalmasan összekapcsolni.

A nem műszaki területen dolgozó felhasználók grafikus felületet akartak, amit *GTK*, *Tk*, *Qt* vagy valami hasonló eszközzel állíthattunk volna össze, mi azonban *PHP* alapú webes parancsfájlok használatát választottuk, így ugyanis a rendszer elérése tökéletesen gépfüggetlen. A *PHP*-t a *C* stílusú írásmódnak köszönhetően a *C* programozók is

4 ábra A csatornamódok megjelenítése (összetett útvonalak az adó és a vevő között)

könnyen tudják használni, és a felhasználók által megszokott és ismert webes felület is előnyt jelent. A legtöbb alkalmazás forráskódja 50 KB-nál kisebb, ami előnyös a hibakeresésnél, illetve ebből fakadóan több bizalmat helyezhetünk az egyes kódrészletekbe.

Az ilyen jellegű felhasználói felületeknek sajnos hátrányai is vannak. Az egyik eset az, amikor valamilyen háttérbeli eseményre kell felhívni a felhasználó figyelmét, a másik pedig az, amikor a rendszernek közvetlen párbeszédet kell folytatnia a vassal. Az első kérdést folyamatosan frissülő üzenetek külön keretben való megjelenítésével lehet megoldani. A második gondot mi úgy hártottuk el, hogy a *PHP*-vel a kapcsolatot fájl alapú felületen keresztül tartó, apró, alacsony szintű *C* programokat írtunk.

Nem mondom, szép szövevényes rendszerünk lett. Minden egység vezérlője egy *ARM* processzor, de a vezérlők vezérlője egy *PHP* parancsfájlok kezelő webkiszolgáló. Önellenőrzés céljából a rendszer öt másodpercenként minden *ARM*-on lefuttat egy parancsfájlt, majd az eredményeket átadja a webkiszolgálónak. Az eredmények az egyes *ARM*-ok *Ethernet* csatolójának IP-címe szerint elnevezett fájllokba kerülnek. A figyelő parancsfájl feladata annak biztosítása is, hogy minden működő rendszer órája szinkronban legyen a *zionéval*. Az *NTP* használatát elvetettük, mert viszonylag nagyméretű kód kellett volna hozzá, és az órák együttállására csak a fájlrendszerek kezelésekor jelentkező hibák elkerülése miatt volt szükségünk. A *zion* egy parancsfájl és a *data* parancs segítségével az aktuális időt és dátumot öt másodpercenként egy fájlba írja; az *ARM*-ok ezt a fájl olvassák ki szintén öt másodpercenként, és tartalma alapján beállítják órajukat. Ezzel el tudjuk kerülni az időszinkronizációs gondokat, valamint biztosítani tudjuk a fájlok időbélyegeinek pontosságát. Egyben időzítőként is szolgál a több mint egy perces csúszó kártyák állapotba hozatalára. Az önellenőrzésen túl a parancsfájl indításkor a *RAM*-lemezek és a rendszermagok változatszámát is lekérdezi és rögzíti egy állapotfájlba. A parancsfájl utolsó feladata a kártyákhoz egyedileg megadott parancsok végrehajtása. A parancsokat a *PHP* alapú weboldal szolgáltatja, ez szabja meg, hogy melyik *ARM* kártyának mit kell tennie. Az utasítások *PHP* alól héjparancsfájl formájában érkeznek, ezeket kell az IP-cím alapján kiválasztott kártyán lefuttatni. Minden egység ugyanolyan rendszeraggal és *RAM*-lemezekkel dolgozik, ezek tárolása a helyi Flash memóriá-

ban történik, illetve a *zionon* lévő másolat alapján minden indításkor megtörténik sértetlenségük ellenőrzése. Bármilyen eltérésnél a rendszer újra bemásolja a Flash memóriába a megfelelő rendszermagot és RAM-lemezt. Erre a célra egyedi Flash memóriakezelő eszközöket fejlesztettünk. A gyakorlatban tárolási rendellenességeket nem tapasztaltunk, ám ezzel a megoldással felhasználói beavatkozás nélkül tudjuk telepíteni a rendszermag és a RAM-lemez újabb változatait.

A PHP alapú weboldalak az *autoload HTML* címke használatával öt másodpercenként frissülnek, természetesen csak akkor, ha legalább egy felhasználó megnyitotta böngészőjével az adott oldalt – egyébként lehetséges, hogy az oldalon szereplő adatokra éppen nincs is szükség.

A vezetőknek szánt weboldalak szinte minden hasznos adatot elrejtene, viszont jól néznek ki. A valódi felhasználóknak szánt oldalakon ellenben lehetőség nyílik az alsóbb szintek elérésére is, egészen az egyes kártyák működését irányító parancsfájlokig.

Hibakeresés és figyelés

Az ARM-on futó linuxos program az FPGA által tárolt belső program segítségével kisméretű csomagokból álló adatfolyamot továbbít a vezeték nélküli összeköttetésen keresztül az FPGA hibakereső pufferébe. Ráérő idejében az ARM kibontja ezeket, és eltárolja őket a *zionon*. A fájlokban önműködő eljárásokkal meg lehet keresni a hibákat (például a csupa nullából álló sorozatokat), és szükség esetén a weboldalakon keresztül riasztani lehet a felhasználókat.

Összefoglalás

Legújabb tervünk az, hogy az elméleti kutatásokon túl termékek tervezésébe is belefogunk. Valószínűleg IP-csomagok küldéséről-fogadásáról lesz szó, és a termék vezérlését beágyazott *Linuxra* fogjuk bízni. Ennek nemcsak az az oka, hogy a fejlesztés során is a *Linuxra* támaszkodtunk, de az is, hogy számos kiváló lehetőséget biztosít az IP-csomagok kezelésére. A *WinCE* lassú és nagy, a *VxWorks* pedig drága és kevés protokollt támogat. A *Tait Electronics* nonprofit, az új-zélandi *Christchurch* alkalmazottait és közösségét segítő elektronikai egyesülés. *Sir Angus Tait* alapította, több mint 30 évvel ezelőtt. Mobil rádiós termékeinek 97 százalékát exportálja, értékesítései a világ több mint 200 országára terjednek ki.

Linux Journal 2004. szeptember, 125. szám

Ian McLoughlin 12 éve használja a Linuxot, szakterülete a jelfeldolgozás. Mielőtt kívándorolt volna Új-Zélandra, egyetemi előadó volt Szingapúrban, és mint az XSat műholdas program – indítását 2006-ra tervezik – vendégtudósa jelenleg is sokat tartózkodik ott.

Tom Scott a Mission Technologies Ltd. (www.missiontech.co.nz) igazgatója, elsősorban a dolgokhoz való lényegre törő, nyílt, szabatos és gyakorlatias hozzáállásáról ismert. Felesége és két gyermeke hittérítő.

